

विद्युतीय राहदानी जारी गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८

नेपाल सरकारले विद्युतीय राहदानी जारी गर्ने कार्य शुरु गरिसकेको सन्दर्भमा साधारण विद्युतीय राहदानीको लागि आवेदन गर्ने, आवेदनको छानविन गर्ने, प्रमाणीकरण गर्ने र राहदानी जारी गर्ने कार्य सहज, सरल, व्यवस्थित, भरपर्दो तथा प्रभावकारी हुने व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

राहदानी ऐन, २०७६ को दफा ३४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी परराष्ट्र मन्त्रालयले यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम "विद्युतीय राहदानी जारी गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८" रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि परराष्ट्र मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा-

(क) "विभाग" भन्नाले राहदानी विभाग सम्झनु पर्छ ।

(ख) "मन्त्रालय" भन्नाले परराष्ट्र मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(ग) "नियमावली" भन्नाले राहदानी नियमावली, २०७७ सम्झनु पर्छ ।

(घ) "नियोग" भन्नाले विदेशस्थित नेपाली राजदूतावास, महावाणिज्यदूतावास, स्थायी नियोग वा विशेष नियोग सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "कार्यालय" भन्नाले जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा तोकिएका ईलाका प्रशासन कार्यालय सम्झनु पर्छ ।

(च) "प्रिईनरोलमेन्ट" भन्नाले अनलाइनबाट सेवाग्राही आफैले भर्नु पर्ने आवेदन सम्झनु पर्छ ।

(छ) "एमआरपी" भन्नाले यन्त्रवाचक राहदानीलाई सम्झनु पर्छ ।

(ज) "विद्युतीय राहदानी" भन्नाले यस कार्यविधिको प्रयोजनको लागि विद्युतीय चिप सहितको राहदानीलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-२

विद्युतीय राहदानीका लागि आवेदन सम्बन्धी व्यवस्था

३. विद्युतीय राहदानीका लागि आवेदन गर्न सक्ने: (१) देहायको अवस्थाका नेपाली नागरिकले विद्युतीय राहदानीका लागि आवेदन गर्न सक्नेछन् ।

(क) सामान्यत यस पूर्व राहदानी नलिएका र अब राहदानी लिन चाहने जो कोही नेपाली नागरिक,

(ख) यस पूर्व हस्तलिखित राहदानी वा यन्त्रवाचक राहदानी लिएका तर सोको बहाल अबधि समाप्त भएका नेपाली नागरिक,

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ख) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएको भए तापनि यन्त्रवाचक राहदानीको म्याद बहाल रहुन्जेलसम्म सोही राहदानी मान्य हुने हुनाले विद्युतीय राहदानीको लागि आवेदन गर्न सकिने छैन ।

तर देहायको अवस्थामा भने यन्त्रवाचक राहदानीको म्याद बहाल भए तापनि राहदानी नवीकरणको लागि विद्युतीय राहदानीमा निवेदन गर्न सकिनेछ,-

(ग) अध्ययन, भ्रमण तथा रोजगारीको लागि एक वर्षभन्दा बढी बहालम्यादको राहदानी आवश्यक पर्ने भनी सम्बन्धित निकायबाट लेखिएको प्रमाण पेश गरेमा,

(घ) ऐनको दफा १४ तथा नियमावलीको नियम १६ को उपनियम (१) को खण्ड (क) देखि (ड) सम्मको अवस्था परेमा ।

४. नयाँ सरह प्रकृया पूरा गर्नु पर्ने: साविकमा लिएको राहदानीको म्याद समाप्त भई राहदानी नवीकरण गर्दा वा राहदानीको म्याद समाप्त नभई कुनै पनि कारणले अर्को राहदानी बनाउनु पर्दा नयाँ राहदानी बनाए सरहका सबै प्रकृया पूरा गर्नुपर्नेछ ।

५. आवेदन गर्ने स्थान: साधारण विद्युतीय राहदानीका लागि नेपालमा भए द्रुतसेवामा विभागमा र नियमित सेवामा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा आवेदन गर्न सकिनेछ ।

(२) विदेशमा रहेका नेपाली नागरीकहरूले साधारण विद्युतीय राहदानीको लागि सम्बन्धित नेपाली नियोगमा आवेदन गर्न सक्नेछन् ।

परिच्छेद-३

विद्युतीय राहदानीका लागि अनलाईन अग्रिम दर्ता (Pre-enrollment) फाराम सम्बन्धी

व्यवस्था

६. विद्युतीय राहदानीका लागि अनलाईन अग्रिम दर्ता (Pre-enrollment) फाराम भर्नुपर्ने: (१) राहदानी आवश्यक पर्ने नेपाली नागरिकले विद्युतीय राहदानीका लागि निवेदन गर्दा अनलाईन प्रणाली मार्फत गर्नुपर्नेछ ।

(२) विद्युतीय राहदानीका लागि अनलाईन प्रणाली मार्फत निवेदन गर्दा अनलाईन अग्रिम दर्ता (Pre-enrollment) फाराम भर्नु पर्नेछ ।

(३) अनलाईन अग्रिम दर्ता (Pre-enrollment) फाराम भर्न राहदानी विभागको वेवसाइटमा गई अनलाईन फाराम भर्ने पोर्टलबाट विवरणहरू भर्नु पर्नेछ । यस्तो विवरण सही र आधिकारीक हुनु पर्नेछ ।

(४) अनलाईन अग्रिम दर्ता (Pre-enrollment) फाराम विद्युतीय राहदानीको निवेदनको पहिलो चरण हो र लाइभ इन्रोलमेन्ट नगरेसम्म यसका आधारमा मात्र राहदानी जारी हुनेछैन ।

७. लाइभ ईनरोलमेन्ट केन्द्रमा उपस्थित हुनु पर्ने: (१) दफा ७ को उपदफा (३) बमोजिम अनलाईन अग्रिम दर्ता (Pre-enrollment) माध्यमबाट आवेदन फाराम भरिसकेपछि उक्त फारामको प्रिन्ट प्रति र अन्य आवश्यक सक्कल कागजात सहित आफूलाई प्राप्त मिति र समयमा विभाग, नियोग र जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा रहेको लाइभ इन्रोलमेन्ट (Live Enrollment) केन्द्रमा उपस्थित भई प्रत्येक दर्ता गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लाइभ इन्रोलमेन्ट केन्द्रमा उपस्थित भए पश्चात सक्कल कागजातहरू जाँचबुझ गरी/गराई राहदानी पाउन योग्य भएमा तस्विर खिचाउने, राजस्व बुझाउने लगायतको अन्तिम प्रकृया पूरा गर्नुपर्नेछ ।

८. प्रिईनरोलमेन्ट गर्नु अघि ध्यान दिनु कुरा:(१) विद्युतीय राहदानीको अनलाईन अग्रिम दर्ता (Pre-enrollment) फाराम भर्नु अघि निम्न कुरामा ध्यान दिनुपर्नेछ,-

(क) विद्युतीय राहदानीका लागि राहदानी विभागको वेवसाइटमा गई राहदानीको लागि आवेदन (Apply for Passport) मा क्लिक गर्ने ।

(ख) तत्पश्चात आउने चारवटा विकल्पहरू ((a) पहिलो पटक राहदानी लिन (New) (b) म्याद सकिएको राहदानी नवीकरण गर्न (Renewal) (c) हराएको/चोरिएको राहदानीको सट्टामा राहदानी लिन (Replacement-Lost/Stolen) (d) बिग्रेको राहदानीको सट्टामा (Damaged) मध्ये निवेदकको अवस्था र कागजातबमोजिम एउटा विकल्पको छनौट गर्नुपर्नेछ ।

(ग) पुरानो राहदानी हस्तलिखित भएका र यन्त्रवाचक राहदानी नबनाएका आवेदकले पहिलो पटक राहदानी लिन (New) भन्ने विकल्प छान्नु पर्नेछ ।

(घ) नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी लगायतका निकायमा कार्यरत रही शान्ति मिशनमा जानको लागि ब्रिटिश सुविधामा यन्त्रवाचक राहदानी प्राप्त गरेका तर हाल सो राहदानी आफ्नो साथमा नभएका आवेदकले राहदानी नम्बर आवेदन फाराममा उल्लेख गरी म्याद सकिएको राहदानी नवीकरण गर्न (Renewal) भन्ने विकल्प छान्नु पर्नेछ ।

(ङ) अफिसियल र कूटनीतिक राहदानी लिएकाले साधारण राहदानी बनाउँदा आफ्नो अफिसियल र कूटनीतिक राहदानीको नम्बर उल्लेख गर्नुपर्ने भएकोले पहिलो पटक राहदानी लिन (New) भन्ने विकल्प छान्नु पर्ने छ ।

- (च) कार्यालयको वा व्यक्तिगत गलती भई पुनः विद्युतीय राहदानी बनाउनुपर्ने भएमा आवेदकले नवीकरण (Renewal) भन्ने विकल्प छान्नु पर्नेछ ।
- (छ) तत्पश्चात् प्राप्त हुने सूचनाको अध्ययन गरी आफूले कति पेजको राहदानीका लागि आवेदन गर्न लागेको सो को छनौट गरी Proceed button मा click गरी अगाडि बढ्नु पर्दछ ।
- (ज) त्यस पछि आवेदन फाराममा पुगिनेछ र आवेदन फाराममा आवेदकले आफ्नो विवरण भरिनुपर्नेछ ।
- (झ) आवेदन केन्द्र छान्दा द्रुतसेवामा भए राहदानी विभाग, नियमित सेवामा भए आफ्नो नागरिकता जारी भएको जिल्ला प्रशासन कार्यालय र विदेशमा रहँदाको अवस्थामा आफू रहेको मुलुक तथा नजिकको मुलुकमा रहेको नेपाली नियोग छान्नुपर्नेछ ।
- (ञ) फारम भरी सकेपछि प्रष्ट बुझिने गरी बारकोड सहितको फाराम प्रिन्ट गर्नुपर्नेछ ।
- (ट) फाराम पेश (Submit) गर्नुअघि राहदानीका लागि आवश्यक दफा १० को उपदफा (१) मा उल्लेख भएबमोजिमका सबै सक्कलै कागजातहरू स्क्यान गरी अपलोड गर्नुपर्नेछ ।
- (ठ) आफूसँग भएका र अपलोड गरेका कागजातबमोजिम अनलाईन फाराममा विवरणहरू प्रविष्ट गर्नुपर्नेछ । तथापि सामान्य त्रुटी भएको पछि थाहा हुन गएमा यस्तो विवरण भेरिफिकेशन वा लाइभ इनरोलमेन्ट केन्द्रमा अनुरोध गरी सच्याउन सकिने छ । लाइभ इनरोलमेन्ट गरेर फाराममा हस्ताक्षर गरी सकेपछि विवरण सच्चाउन सकिने छैन । फरक विवरण भरिएमा निवेदक स्वयम् जवाफदेही हुनुपर्नेछ ।
- (ड) सम्पूर्ण फाराम भरिसकेपछि भरिएको सबै विवरण आफूले चाहे वा पेश हुने कागजातबमोजिम भए नभएको रुजु गर्नुपर्नेछ ।
- (ढ) सबै विवरण रुजु भएमा त्यसलाई सुरक्षित (Save) गरी अनलाईन पेश (Submit) गर्नुपर्नेछ ।
- (ण) अनलाईन पेश (Submit) गरिसकेपछि त्यसलाई प्रिन्ट गरी माथि पेश गरेका सबै कागजातहरू लिएर निवेदक आफूले छानेको लाइभ इनरोलमेन्ट केन्द्रमा तोकिएको मिति र समयमा उपस्थित हुनुपर्नेछ ।
- (त) निवेदकको नाम, थर तथा ठेगानालाई अङ्ग्रेजी भाषामा लेख्दा हिज्जे फरक पर्न सक्ने हुँदा पुरानो राहदानी भएमा सोअनुसार र शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रमा उल्लिखित हिज्जेलाई ध्यान दिनुपर्नेछ ।

९. अपलोड गर्नु पर्ने तथा निवेदन साथ पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू: (१) विद्युतीय राहदानीको अनलाइन अग्रिम दर्ता (Pre-enrollment) निवेदन फाराम साथ लाइभ इनरोलमेन्ट केन्द्रमा उपस्थित हुँदा देहायका कागजातहरू अपलोड गरेका कागजात साथमै लिएर आउनु पर्नेछ ।

- (क) राष्ट्रिय परिचयपत्र वा राष्ट्रिय परिचयको नम्बर देखिने कागजात र नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको सक्कल ।

- (ख) नावालकको हकमा नावालक परिचयपत्रको सङ्कल र नावालकको आमाबुबाको नागरिकता र विवाह दर्ता ।
- (ग) पहिले यन्त्रवाचक राहदानी लिएको भए सोको सङ्कल ।
- (घ) हराएको राहदानीको नम्बर तथा प्रतिलिपि नभएमा विभागबाट विवरण लिई सो देखिने कागजात ।
- (ङ) विवाहित महिला निवेदकले पतिको थर कायम गरी राहदानी लिन चाहेमा विवाहदर्ता प्रमाणपत्रको सङ्कल ।
- (च) पतिको थर हटाउनुपर्ने भएमा सम्बन्ध विच्छेदको प्रमाण ।
- (थ) शैक्षिक प्रमाणपत्रअनुसार नाम र जन्म मिति कायम गर्नुपर्ने भए सो प्रमाणपत्रको सङ्कल ।
- (द) विभागमा द्रुत सेवामा नयाँ आवेदन गर्दा नागरिकता तथा नावालक परिचयपत्रको तस्विर सहितको जिल्ला प्रमाणीकरण पत्र ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएको भए तापनि पहिले कुनै प्रकारको यन्त्रवाचक राहदानी लिएका व्यक्तिहरूको हकमा भने राष्ट्रिय परिचयपत्र वा राष्ट्रिय परिचयपत्रको नम्बर र नागरिकता वा नावालक परिचयपत्रको तस्विर सहित जिल्ला प्रमाणीकरण पत्र नभए तापनि प्रक्रिया अघि बढाउन बाधा पर्ने छैन ।

१०. प्रिईनरोलमेण्टको चरणमा ध्यान दिनु पर्ने कुरा: (१) विद्युतीय राहदानीको अग्रिम अनलाइन (Pre-enrollment) निवेदन फाराममा १८ खण्डहरू रहेका छन्। ती खण्डहरूलाई निम्नानुसार क्रमसँग कुनैपनि खण्ड नछोडी भर्नुपर्नेछ,-

- (१) थर (Surname) भर्दा निवेदकको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र/नावालक परिचयपत्र, विवाह दर्ता वा पूरानो राहदानीमा उल्लेख भएको थर लेख्नुपर्नेछ ।
- (२) नियमावलीको नियम (४) को उपनियम (४) बमोजिम ब्रिटिश वा भारतीय सैनिक वा सिंगापुर पुलिस फोर्सको पेन्सन पढामा भएको नाम थर र निजको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रमा उल्लेखित नाम थर भएको व्यक्ति एकै हुन भनी सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ईलाका प्रशासन कार्यालयबाट प्रमाणित गरेको पत्रको साथमा निवेदन दिएमा त्यस्तो पेन्सनपढा अनुसारकै नाम थर लेख्न सकिनेछ ।
- (३) नाम (Given Names) भर्दा निवेदकको नागरिकताको प्रमाणपत्र, नावालक परिचयपत्र, विवाह दर्ता वा पूरानो राहदानीमा उल्लेख भएको नामको पहिलो र बीचको नाम लेख्नुपर्नेछ ।
- (४) जन्मस्थान (Place of Birth) सम्बन्धी खण्ड भर्दा निवेदकको नागरिकताको प्रमाणपत्रमा उल्लिखित जन्मस्थान भर्नुपर्नेछ। नेपालमा जन्मिएका निवेदकले आफू जन्मिएको जिल्लाको नाम र विदेशमा जन्मिएका निवेदकले आफू जन्मिएको देशको नाम अंग्रेजीमा भर्नुपर्नेछ ।
- (५) राष्ट्रियता (Nationality) सम्बन्धी खण्ड भर्दा अङ्ग्रेजीमा NEPALI भर्नुपर्नेछ । यात्रा अनुमतिपत्रको हकमा राष्ट्रियता फरक भएमा सोही अनुसार भर्नुपर्नेछ ।

- (६) जन्ममिति (Date of Birth) खण्ड भर्दा निवेदकले नागरिकताको प्रमाणपत्र, नावालिग परिचयपत्र वा पूरानो राहदानीमा उल्लेख भएको जन्ममिति बिक्रम सम्बतमा र त्यसलाई रूपान्तरण गरी इश्वी सम्बतमा समेत लेख्नुपर्नेछ ।
- (७) लिङ्ग (Sex) खण्ड भर्दा निवेदकको नागरिकताको प्रमाणपत्रमा उल्लिखित लिङ्ग भर्नुपर्नेछ ।
- (८) नागरिकता वा अनुमति नं. (Citizenship or Permit No.) सम्बन्धी खण्ड भर्दा निवेदकको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र वा नावालक परिचयपत्रको नम्बर भर्नुपर्नेछ । नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र वा नावालक परिचयपत्रको नम्बर दिएको खण्डमा नअट्ने भई केही अंक वा अक्षर वा संकेत छुट्न जाने अवस्था भएमा त्यस्तो नागरिकताको प्रमाणपत्र वा नावालक परिचयपत्रको नम्बर उल्लेख गर्दा दायँतर्फका अंक वा अक्षर नछुट्ने गरी अटाएसम्म बायाँतर्फका सबै अंक वा अक्षर भर्दै जानुपर्नेछ । उदाहरणका लागि: ०७२-३१२-१३७९२/४३२७९६ नम्बरको नेपाली नागरिकता वा नावालक परिचयपत्र भएको निवेदकले जम्मा १४ वटा मात्र नम्बर अट्न सक्ने खाली कोठा भएको भागमा ३१२-१३७९२४३२७९६ मात्र भर्नुपर्नेछ ।
- (९) जारीमिति (Date of Issue) मा नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र र नावालकको हकमा नावालक परिचयपत्र जारी भएको मिति बिक्रम सम्बतमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ । प्रतिलिपि नागरिकता निकालेको भएमा सो प्रतिलिपि नागरिकतामा उल्लेखित सबैभन्दा पहिले नागरिकता जारी गरेको मिति तथा स्थान उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (१०) जारी भएको स्थान (Place of Issue) मा नागरिकताको प्रमाणपत्र र नावालकको हकमा नावालक परिचयपत्रमा उल्लेखित जारी भएको जिल्लाको नाम अंग्रेजीमा लेख्नुपर्नेछ । विदेशमा जन्मिएका नेपाली नागरिकका नवजात सन्तानका लागि नेपाल गई नावालक परिचयपत्र बनाउन नसकेको अवस्था भएमा पहिलो पटक राहदानी बनाउने प्रयोजनका लागि विदेशस्थित नेपाली कूटनीतिक नियोगमा जन्म अभिलेख खडा गरी त्यस्तो अभिलेख कायम गरिएको नम्बर उल्लेख गरी राहदानी जारी गर्नुपर्ने अवस्थामा नेपाली कूटनीतिक नियोग रहेको शहरको नाम र जारी मितिमा अभिलेख तयार गरिएको मिति लेख्न सकिनेछ ।
- (११) राष्ट्रिय परिचयपत्र नम्बर (National Identity No) भएको स्थानमा राष्ट्रिय परिचयपत्रको नम्बर उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (१२) पूरानो राहदानी वा यात्रा अनुमतिपत्र (Old Passport or Travel Document No.) सम्बन्धी खण्ड भर्दा पहिले राहदानी वा यात्रा अनुमतिपत्र लिएको भए उक्त राहदानी/यात्रा अनुमतिपत्रको नम्बर, पहिले एक भन्दा बढी राहदानी/यात्रा अनुमतिपत्र लिएको भएमा पछिल्लो राहदानी/यात्रा अनुमतिपत्रको नम्बर उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (१३) विद्युतीय राहदानी लिईसकेपछि कुनै त्रुटी भई सच्याउनु परेमा पूरानो राहदानी खण्डमा विद्युतीय राहदानीको नम्बर उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

- (१४) (११ए) मा जारी भएको मिति (Date of Issue)सम्बन्धी खण्ड भर्दा पुरानो राहदानी वा यात्रा अनुमतिपत्र जारी भएको मिति उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (१५) (११बि) मा जारी भएको स्थान (Place of Issue) सम्बन्धी खण्ड भर्दा पुरानो राहदानी वा यात्रा अनुमतिपत्र जारी भएको जिल्ला उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (१६) ठेगाना (Address) सम्बन्धी खण्ड भर्दा निवेदकको नागरिकताको प्रमाणपत्र वा राष्ट्रिय परिचय पत्रमा उल्लेख भएको ठेगाना भर्नुपर्नेछ । राज्य पुनःसंरचना हुनु अगावै नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र बनिसकेकाको हकमा राज्य पुनःसंरचना पश्चात कायम हुन गएको ठेगाना उल्लेख गर्नुपर्नेछ । बसाइँसराइ गरी ठेगाना परिवर्तन भएकोमा बसाइँसराइको प्रमाणपत्र वा निर्वाचन आयोगले जारी गरेको मतदाता परिचयपत्रको प्रतिलिपि पेश गरी बसाइँसरेको ठाउँको ठेगाना वा विवाहित महिलाको हकमा विवाहदर्ता पेश गरी पतिको हालको ठेगाना लेख्न सकिनेछ ।
- (१७) ठेगाना अन्तर्गतका उप-खण्डहरू भर्दा निवेदकको स्थायी ठेगाना भएको प्रदेश, जिल्ला, नगरपालिका वा गाउँपालिका, वडा नम्बर, टोल वा गाउँको नाम र घर नम्बर वा ब्लक नम्बर भएमा सो समेत क्रमैसँग लेख्नुपर्नेछ । घर नम्बर वा ब्लकनम्बर नहुनेले घर नम्बरको ठाउँ खाली छाड्न सकिनेछ ।
- (१८) इमेल (email) सम्बन्धी खण्डमा निवेदकको सम्पर्क इमेल ठेगाना भएमा प्रष्टसँग उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (१९) फोन नं. (Phone No.) सम्बन्धी खण्डमा निवेदकको फोन नं. भएमा प्रष्टसँग उल्लेख गर्नुपर्नेछ । आफ्नो फोन नभएमा परिवारका सदस्य वा नजिकका चिनजानका व्यक्तिको नम्बर दिन सकिनेछ ।
- (२०) बाबुको पूरा नामथर (Father's Full name) भएको खण्डमा नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएको आफ्नो पिताको पूरा नामथर उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (२१) आमाको पूरा नामथर (Mother's Full name) भएको खण्डमा नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएको आफ्नो आमाको पूरा नामथर उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (२२) जरुरी परेमा सम्पर्क गर्ने विवरण (Contact details in case of Emergency) खण्डमा निवेदक विदेशमा छँदा जरुरी परेमा खबर गर्न सकिने निवेदकको परिवारको सदस्य वा आफन्तको नाम र ठेगाना भर्नुपर्नेछ ।
- (२३) खण्ड (२२) बमोजिम नाम, ठेगाना भर्दा (१७ए) मा पूरा नाम थर (१७बि) मा प्रदेश (१७डि) मा जिल्ला (१७इ) गाउँपालिका/नगरपालिका (१७एफ) मा वडा नम्बर (१७जि) मा गाउँ, टोलको नाम (१७एच) मा घर नम्बर (१८) मा ईमेल ठेगाना र (१९) मा फोन नम्बर भर्नुपर्नेछ ।

(२४) यन्त्रवाचक राहदानी बनाईसकेको भए विद्युतीय राहदानी बनाउँदा यन्त्रवाचक राहदानीमा उल्लेख भएको जन्ममिति, नाम, थर, नागरिकता नम्बर/व्यक्तिगत नम्बर राखी आवेदन गर्न सकिनेछ ।

११. विदेशमा जन्म भएका नाबालकका सम्बन्धमा: (१) विदेशमा जन्मिएका नेपाली नागरिकका नवजात सन्तानका लागि नेपाल गई नाबालक परिचयपत्र बनाउन नसकिएको अवस्था भएमा राहदानी बनाउने प्रयोजनका लागि देहायका कागजात सहित विदेशस्थित नेपाली कूटनीतिक नियोगमा उपस्थित भईजन्म दर्ता अभिलेख खडा गराउनु पर्ने छ ।

(क) बाबुको नागरिकता प्रमाणपत्र,

(ख) विवाह दर्ता प्रमाणपत्र,

(ग) नाबालकको विदेशमा प्राप्त जन्मदर्ता प्रमाण ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम खडागरिएको जन्म दर्ता अभिलेखमा कायम गरिएको दर्ता नम्बर उल्लेख गरी राहदानी जारी गर्न सकिनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम जारी गरिएको राहदानी नवीकरण अगावै निवेदकले अनिवार्य रूपमा नेपालमा गई नाबालक परिचयपत्र प्राप्त गरिसक्नु पर्नेछ र राहदानी नवीकरण गर्दा सो समेत पेश गर्नुपर्नेछ । सो कुराको जानकारी निवेदकका माथवर ब्यक्तिलाई नियोगले जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

१२. यात्रा अनुमतिपत्र सम्बन्धमा: (१) यात्रा अनुमतिपत्रका लागि निवेदन दिँदा नागरिकता वा अनुमति नं. खण्डमा निजको नाममा गृह मन्त्रालय वा मातहतका निकायले जारी गरेको Permit ID No. राख्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको Permit ID नभएको अवस्थामा शरणार्थीको यात्रा अनुमतिपत्रका लागि गृहमन्त्रालयले सिफारिस गरेको पत्रको चलानी नं. र जारी मिति उल्लेख गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद-४

आवेदन फाराम रुजु (Verification) र राजश्व सम्बन्धी व्यवस्था

१३. आवेदन फाराम रुजु (Verification): (१) विद्युतीय राहदानीका लागि प्रिडिनरोलमेन्ट फाराममा उल्लिखित मिति र समयमा आफुले छानेको आवेदन केन्द्रमा उक्त फाराम र स्वक्यान गरिएका सबै कागजातको सक्कल सहित आवेदक स्वयम् उपस्थित हुनपर्नेछ ।

(२) आवेदन केन्द्रमा रहेका फाराम रुजु गर्ने कर्मचारीहरुले सम्बन्धित आवेदक स्वयम् उपस्थित भएको एकिन गरी फाराम रुजु गर्ने र फाराम रुजु गर्दा निम्नानुसारका कागजात स्वक्यान गरी प्रष्ट बुझिने गरी अपलोड भए नभएको र उक्त कागजातहरुको सक्कलै प्रति लिई उपस्थित भए नभएको हेरी रुजु गर्नुपर्नेछ,

- (क) सक्कल नागरिकता र सोको जिल्ला प्रमाणीकरण पत्र वा राष्ट्रिय परिचयपत्र वा सोको नम्बर भएको कागजात वा नवीकरण भएमा राहदानीको सक्कल ।
- (ख) नावालकको हकमा नावालक परिचयपत्र र सोको जिल्ला प्रमाणीकरण वा पुरानो राहदानी र बाबु र आमाको नागरिकताको सक्कल ।
- (ग) पतिको थर राख्नु पर्दा विवाह दर्ता र पतिको थर हटाउनुपर्ने भएमा सम्बन्ध विच्छेदको प्रमाण ।
- (घ) शैक्षिक प्रमाणपत्रअनुसार नाम र जन्म मिति कायम गर्नुपर्ने भए सो प्रमाणपत्रको सक्कल कागजात ।

(३) राष्ट्रिय परिचयपत्र वा सोको नम्बर देखिने कागजात नभएको तर राष्ट्रिय परिचयपत्र नम्बर जानकारी भई उल्लेख गरेको भएमा भेरिफिकेशन गर्न सकिनेछ ।

(४) राहदानी हराएको तर आवेदकसँग सोको प्रतिलिपि नभएको भए कार्यालय र नियोगले आवेदकको नाम, नागरिकता नं, जिल्ला, जन्म मिति विवरण उपलब्ध गराई हराएको राहदानीको विवरण विभागमा माग भएमा विभागले हराएको राहदानीको विवरण उपलब्ध गराउनुपर्नेछ । राहदानी आवेदकले सोही विवरण प्रिइनरोलमेन्ट फाराममा उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

(५) आवेदकले राहदानी नवीकरणको लागि आवेदन गर्दा नागरिकताभन्दा सामान्य विवरण फरक परे पनि पुरानो राहदानीको विवरणबमोजिम राहदानी नवीकरण गर्न चाहेमा सोहीबमोजिम रुजु गर्न सकिनेछ ।

(६) रुजु गर्ने कर्मचारीले फाराममा विवरण रुजु गर्दा नयाँ आवेदन भए नागरिकता र राष्ट्रिय परिचयपत्रमा विवरण फरक परेमा नागरिकताअनुसार रुजु गर्नुपर्नेछ । नागरिकता र शैक्षिक प्रमाणपत्र तथा पेन्सन पढामा विवरण फरक परेमा शैक्षिक प्रमाणपत्र तथा पेन्सन पढाअनुसार विवरण रुजु गर्न सकिनेछ ।

(७) पहिले कूटनीतिक र विशेष राहदानी पाइसकेका तथा राहदानी नियमावली बमोजिम कूटनीतिक र विशेष राहदानी पाउन योग्य व्यक्ति तथा नेपाल सरकारका सबै निकायका स्थायी कर्मचारीहरूको राष्ट्रिय परिचयपत्र वा सोको नम्बर नभएमा वा राष्ट्रिय परिचयपत्रसँग विवरण भिडान नभएमा आवेदकको पुरानो कूटनीतिक वा विशेष राहदानी पेश गरेमा राष्ट्रिय परिचयपत्र वा सोको नम्बर नभए पनि आवेदन रुजु गर्न सकिनेछ ।

१४. थप कागजात माग गर्न सक्ने: (१) द्रुत सेवामा विभागमा राहदानीको लागि नयाँ आवेदन गर्ने आवेदकसँग नागरिकता तथा नावालक परिचयपत्रको तस्विर सहितको जिल्ला प्रमाणीकरणपत्र माग गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विभागबाट जिल्ला प्रमाणीकरण पत्र माग भएमा सम्बन्धित आवेदकले सो विवरणसमेत प्रिइनरोलमेन्ट गर्दा स्क्यान गरी अपलोड गर्नुपर्नेछ ।

१५. राजश्व सम्बन्धी: (१) आवेदकले राजश्व तिर्नुअघि दफा १४ बमोजिम आवेदन फारम रुजु भएको हुनुपर्नेछ ।

(२) विवरण रुजु नगराई राजश्व तिरेको अवस्थामा विभाग जवाफदेही हुनेछैन ।

परिच्छेद-५

प्रत्यक्ष दर्ता प्रणाली (Live Enrollment), आवेदन स्वीकृति (Validation) र केन्द्रीय अनुसन्धान तथा भ्यालिडेशन (Central Investigation and Validation) सम्बन्धी व्यवस्था

१६. प्रत्यक्ष दर्ता प्रणाली (Live Enrollment): प्रत्यक्ष दर्ता प्रणालीमा रहेका कर्मचारीले देहायमा उल्लिखित कार्य गर्नु गराउनु पर्नेछ,-
- (क) आवेदक स्वयम् उपस्थित भएको एकिन गर्नुपर्नेछ ।
 - (ख) भेरिफिकेशन शाखाले कुनै कमेन्ट पठाएको भए सोहीबमोजिम कागजात स्वयान गर्नुपर्नेछ ।
 - (ग) आवेदकसँग सोधपुछ गरी राहदानीमा छापिने विवरणहरू एकचोटी एकिन गरेरमात्र तस्विर, औँठाछाप, दस्तखत लिने कार्य गर्नुपर्दछ ।
 - (घ) आवेदकलाई राहदानी लिन आउने मिति र रिजेक्ट हुनसक्ने अवस्थाबारेमा जानकारी दिनुपर्नेछ ।
 - (ङ) कुनै आवेदकको प्राविधिक कारणवश औँठाछाप लिन नसकिएमा वा औँठाछाप प्रष्ट नभएमा जिम्मेवार अधिकृतको स्वीकृतीमा औँठाछाप बाइपास गर्न सकिनेछ ।
 - (च) ५ वर्षभन्दा कम उमेरका नावालकको तस्विर स्वयान गरी अपलोड गर्न सकिनेछ ।
 - (छ) बायोमेट्रिक विवरण राष्ट्रियपरिचयपत्रसँग रुजुगर्दा दुईवटामध्ये एउटामात्र बुढीऔलाको औँठाछाप मिलेमा अन्य विवरण हेरेर इनरोल गर्न सकिनेछ । कुनै कारणबस बुढी औला नमिलेमा कम्तिमा एक औलाको छाप मिलेको आधारमा पनि प्रत्यक्ष दर्ता गर्न सक्ने व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।
 - (ज) राष्ट्रियपरिचयपत्रसँग कुनै पनि औँठाछाप नमिलेमा राष्ट्रिय परिचय तथा पञ्जीकरण विभागमा पत्राचार गरी तहाँबाट लेखी आएअनुसार वा तस्विर र अन्य विवरण भिडान गरी प्रत्यक्ष दर्ता गर्न सकिनेछ ।
 - (झ) तस्विर सहित प्रिन्ट हुने फाराममा हस्ताक्षर गराई स्वयान गरेर राख्ने र सक्कल सुरक्षित साथ खोजेको समयमा पाउने गरी राख्नुपर्नेछ ।
१७. आवेदन स्वीकृति (Validation): आवेदन स्वीकृति प्रणालीमा रहेका कर्मचारीले देहायमा उल्लिखित कार्य गर्नु गराउनु पर्नेछ,-
- (क) आवेदकको राष्ट्रिय परिचयपत्रको विवरण तथा औँठाछापसँग राहदानी फारामको विवरण तथा औँठाछाप पूर्ण मेल खाएमा आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ । राहदानी फारामको विवरण राष्ट्रिय परिचयपत्रको विवरण तथा औँठाछापसँग आंशिक मेल खाएमा नागरिकता वा पुरानो राहदानीको विवरणअनुसार भिडान गरी सो सँग मेल खाएमा आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।

- (ख) आवेदकको औंठाछाप र अन्य विवरण राष्ट्रिय परिचयपत्रसँग नभिडेपनि राहदानी फारामसँग अपलोड भएको कागजातबाट निज आधिकारिक भएको एकिन भएमा तथा निजको राहदानी फाराममा उल्लेख विवरण यन्त्रवाचक राहदानीको विवरणसँग मिलेमा आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) नयाँ आवेदकहरूको आवेदन फारामको विवरण राष्ट्रिय परिचयपत्रको विवरण पुरै मेल नखाएमा विभागले नागरिकताको तस्विर सहितको जिल्ला प्रमाणीकरण पत्र माग गरेर वा नागरिकताको केन्द्रीय सूचना ब्यबस्थापन प्रणाली तथा फरेन्सिक ल्याबबाट रुजु गरी आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।
- (घ) नियोगबाट आवेदन गर्दा राष्ट्रिय परिचयपत्र वा सोको नम्बर फाराममा भर्नुपर्ने व्यवस्था अनिवार्य नगरिएको हुँदा नागरिकता र पुरानो राहदानीको विवरणलाई आधार मानी आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।
- (ङ) पहिले कूटनीतिक र विशेष राहदानी पाइसकेका तथा राहदानी नियमावली बमोजिम कूटनीतिक र विशेष राहदानी पाउन योग्य ब्यक्तिहरू एवं नेपाल सरकारका स्थायी कर्मचारीहरूको राष्ट्रिय परिचयपत्र वा सोको नम्बर नभएमा वा राष्ट्रिय परिचयपत्रसँग विवरण भिडान नभएमा आवेदकको पुरानो कूटनीतिक वा विशेष राहदानी वा सम्बन्धित कार्यालयको पत्र भएमा आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।
- (च) नाबालकको हकमा नाबालक परिचयपत्र, तस्विर सहितको जिल्ला प्रमाणीकरण पत्र, बुबा वा आमा मध्ये एक जनाको नागरिकताको प्रमाणापत्रअनुसार आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।
- (छ) आवेदकले पुरानो राहदानी नम्बर र राष्ट्रिय परिचयपत्र नम्बर उल्लेख गरेको तर कागजात स्क्यान नगरेको भए तापनि आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।
- (ज) कुनै आवेदकको प्राविधिक कारणवश लाइभ इनरोलमेन्ट गर्दा अधिकृतको स्वीकृतीमा औंठाछाप बाइपास भएको अवस्थामा आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।

१८. केन्द्रीय अनुसन्धान तथा भ्यालिडेशन (Central Investigation and Validation): केन्द्रीय अनुसन्धान तथा भ्यालिडेशन प्रणालीमा रहेका कर्मचारीले देहायमा उल्लिखित कार्य गर्नु गराउनु पर्नेछ,-

- (क) विभाग, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र नियोगबाट भ्यालिडेशन भएपछि पुरानो राहदानी, नागरिकता, राष्ट्रिय परिचयपत्र लगायतका अन्य कागजातसँग विवरण नमिलेका, झुटो विवरण पेश भएका आवेदनहरू केन्द्रीय अनुसन्धान पद्धतिमा आउने भएकोले अनुसन्धान अधिकारीहरूले सम्बन्धित इनरोलमेन्ट केन्द्रमा सम्पर्क गरी आवेदनको आधिकारिकता सम्बन्धमा पहिचान गरी स्वीकृत वा रिजेक्ट गर्नुपर्नेछ ।
- (ख) झुटो र गलत विवरण विवरण पेश गरी राहदानी लिन खोजेमा त्यस्तो आवेदन रिजेक्ट गरी विभागले अनुसन्धानको लागि सम्बन्धित निकायमा पठाउनेछ ।

- (ग) आवेदकको विवरण फरक परेमा विभागको केन्द्रीय अनुसन्धान तथा भ्यालिडेशन शाखामा आवेदनको अनुसन्धान भई उक्त शाखाबाट अनुरोध गरेबमोजिम विभाग, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र नियोगले आवेदकको आधिकारिकता एकिन गरी जानकारी गराउनु पर्नेछ । आवेदकको विवरण र संलग्न अपलोड भएका कागजातबाट निज आधिकारिक देखिएमा आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।
- (घ) दफा १७ मा उल्लेखित भ्यालिडेशनको खण्ड (क) देखि खण्ड (ज) सम्म उल्लेखित प्राबधान बमोजिम रूजु गरी आवेदन स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद- ६

राहदानीको छपाई, गुणस्तर नियन्त्रण, प्याकेजिङ्ग, डिस्प्याच र वितरणसम्बन्धी व्यवस्था

१९. राहदानीको छपाई: विभाग, जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरु र नियोगमा विद्युतीय राहदानीका लागि आवेदन प्राप्तभएपछि आवेदनको रुजु, राजश्व प्राप्ति, लाइभ इनरोलमेन्ट र भ्यालिडेशन लगायतका सम्पूर्ण प्रकृया पूरा गरी स्वीकृत भएको आवेदकको मात्र राहदानी छपाई गर्नुपर्नेछ ।
२०. गुणस्तर नियन्त्रण: (१) दफा २० बमोजिम छपाई भएको राहदानी प्याकेजिङ्ग र डिस्प्याच गर्नु अघि देहायबमोजिम भए नभएको परीक्षण गर्नु पर्नेछ,-
- (क) राहदानीमा विवरणहरु राम्रोसँग प्रिन्ट भए नभएको सुनिश्चित गर्ने ।
 - (ख) राहदानी बुकलेटको गुणस्तर राम्रो भए नभएको एकिन गर्ने ।
- (२) राहदानी बुकलेटको गुणस्तर र छापिएका विवरण आइकाओ मापदण्ड अनुसारको नभएको पाइएमा रिजेक्ट गरी तुरुन्त सम्बन्धित अधिकारीलाई जानकारी गराउनुपर्नेछ ।
२१. प्याकेजिङ्ग: राहदानीको छपाई पश्चात उक्त राहदानी गुणस्तरको भए नभएको भनी दफा २१ बमोजिमको गुणस्तर परीक्षणको कार्य समाप्त भए पछि मात्र इनरोलमेन्ट केन्द्रअनुसार प्याकेजिङ्ग गरी सम्बन्धित शाखामा चलानीको लागि पठाउनुपर्दछ ।
२२. चलानी सम्बन्धी: दफा २२ बमोजिम चलानीको तयार भएका राहदानीका प्याकेटलाई विभागमा भए सम्बन्धित वितरण काउन्टर तथा नियोग र जिल्लाको भए सम्बन्धित नियोग तथा जिल्लाको नाममा चलानी गरी सोको प्रमाण संलग्न गरी राख्नु पर्नेछ ।
२३. वितरणसम्बन्धी: (१) दफा २३ बमोजिम राहदानीप्राप्त भएपछि सम्बन्धित काउन्टर, नियोग तथा कार्यालयले विद्युतीय राहदानी प्रणालीमा राहदानी रिसिभ गरी राहदानी वितरण केन्द्रमा/शाखामा प्रणालीबाट डिस्प्याच गरेर मात्र राहदानी वितरण गर्नुपर्दछ ।

(२) राहदानी वितरण गर्दा सम्भव भएसम्म आवेदक स्वयंलाई निजको राहदानी वितरण गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएको भए तापनि आवेदक स्वयं राहदानी वितरण केन्द्रमा उपस्थित हुन असमर्थ भएको अवस्थामा आवेदकको स्वीकृति तथा मन्जुरीनामाको आधारमा निजको आफन्तलाई राहदानी वितरण गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद- ७

विविध

२४. नेपाली नियोगहरूबाट राहदानी जारी सम्बन्धी: (१) विदेशमा रहँदा नेपाली नागरिकको राहदानीको म्याद समाप्त हुन लागेमा, राहदानी हराएमा र बिग्रीएमा राहदानी बनाउनको लागि प्रिडिनरोलमेन्ट फाराम भरी आवेदक बसोबास गरिरहेको मुलककोलागि प्रमाणीकरण भएको नेपाली नियोगवा नजिकको नियोगमा आवेदक स्वयम् उपस्थित भई राहदानीको लागि आवेदन दिनुपर्दछ ।

(२) काबु बाहिरको परिस्थिति सिर्जना भई आवेदक नियोगमा उपस्थित हुन नसक्ने र नियोगका कर्मचारी तत्कालै आवेदक रहेका स्थानमा पुग्न नसक्ने अवस्थामा अस्थायी हस्तलिखित राहदानी वा यात्राअनुमितपत्र जारी गर्न सकिने छ ।

२५. बिद्युतीय राहदानीको निवेदनका लागि मोबाईल किट सञ्चालन: (१) अति अशक्त, गम्भीर विरामी तथा विदेशस्थित नेपाली नियोग रहेको स्थानभन्दा टाढा रहेका नेपालीहरूका लागि सेवा प्रदान गर्न प्रत्यक्ष दर्ता प्रणाली (Live Enrollment) का लागि मोबाईल किट सञ्चालन गर्न सकिने छ ।

(२) मोबाईल किटबाट अफलाईनमा सूचनाहरू संकलन गर्ने भएकाले तुरुन्त राहदानी जारी हुनेछैन ।

(३) मोबाईल किटबाट सेवा पाउनका लागि पनि प्रिडिनरोलमेन्ट लगायतका अनलाईन प्रणालीमा गरिएका सबै प्रकृयाहरू पूरा गर्नुपर्नेछ ।

२६. कर्मचारीको Login Details पठाउनु पर्ने: (१) नियोग तथा कार्यालयबाट राहदानीको निवेदन फारामा उल्लिखित विवरण रुजु गर्ने, लाईभ ईनरोलमेण्ट गर्ने तथा प्रमाणित (Validate) गर्ने अधिकारीहरूको नाम थर , कर्मचारी संकेत नम्बर तथा Login Details नियमित रूपमा राहदानी विभागमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त अभिलेख विभागले सुरक्षित साथ राख्ने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

२७. निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण: (१) परराष्ट्र मन्त्रालय वा राहदानी विभागले राहदानीको वितरण र अभिलेख व्यवस्था सम्बन्धमा कम्तिमा अधिकृतस्तरको कर्मचारीबाट वर्षको एकपटक राहदानी जारी गर्ने कार्यालयहरूको निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण गर्न/गराउन सक्नेछ ।

(२) सुपरिवेक्षकले निर्धारित ढाँचामा निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण गरी मन्त्रालय तथा विभाग समक्ष आफ्नो प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

२८. बाधा अड्काउ फुकाउ: यस कार्यविधि बमोजिम कार्य सम्पादन गर्दा कुनै द्विविधा वा बाधा उत्पन्न भएमा त्यसको अन्तिम निर्णय मन्त्रालयले गर्नेछ ।